

**YÜRÜTMENİN DURDURULMASI
TALEPLİDİR**

DANIŞTAY 6. DAİRESİ BAŞKANLIĞI'NA

12.02.2010/18840

DAVACI : Şehir Plancıları Odası (İstanbul Şubesi)

VEKİLİ : Av. Koray CENGİZ

DAVALI : Bayındırlık ve İskan Bakanlığı

DAVA KONUSU : 27.08.2009 tarihinde Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından tasdik edilen ve Maltepe Belediye Başkanlığı'nda 16.09.2009 – 16.10.2009 tarihleri arasında askıya çıkarılan, Maltepe Üniversitesi'ne ait Maltepe Bölge Parkı 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı'nın iptali ve yürütmesinin durdurulması talebidir.

BİLDİRİM TARİHİ : Askıdaki plana karşı Odamızca askı süresi içerisinde itiraz edilmiş ancak itirazımıza cevap verilmeyerek 15.12.2009 tarihinde zımni red kararı oluşmuştur.

AÇIKLAMALAR :

DAVA AÇMA EHLİYETİ YÖNÜNDEN

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Şehir Plancıları Odası, 6235 ve 3458 sayılı yasalara göre kurulan TMMOB'ye bağlı, kamu kurumu niteliğinde bir meslek örgütü olup, alanına ilişkin tek meslek odasıdır.

Kanun, oda tüzüğü ve ilgili yönetmeliklerde belirtildiği gibi Şehir Plancıları Odası, mesleğin ve meslektaşların hak ve çıkarlarını korumak, şehir planları ve uygulamalarının, planlama esaslarına, şehircilik ilkelerine ve kamu yararına uygun yapılmasını denetlemek, bu konudaki eksiklikleri, yanlışlıkları ortadan kaldırmak için gerekli çalışmaları yapmakla yükümlüdür.

TMMOB Şehir Plancıları Odası ilgili bakanlık, kamu kurumları, belediyeler ve diğer kuruluş ve makamlarla ilişki içerisinde ülkemizin sağlıklı ve düzenli kentleşmesi, kent planlarının şehircilik esaslarına ve meslek ilkelerine uygun yapılması için; yazışma, görüşme girişimleriyle düzeltilmesini başaramadığı hatalı plan, karar ve uygulamaları yargıya götürmekte, yargı yoluyla çabalarını sürdürmektedir.

TMMOB Şehir Plancıları Odası, kurulduğu günden bu yana, kanunlara, şehircilik bilimine ve kamu yararına aykırı olan plan ve uygulamalara karşı mücadelesi çerçevesinde gerektiğinde yasal süreçleri de izleyerek görevini yerine getirmekle yükümlüdür ve somut davayı da bu nedenle açmaktadır.

DAVANIN ESASI HAKKINDAKİ AÇIKLAMALARIMIZ

1- Dava konusu 27.08.2009 onay tarihli 1/1000 Ölçekli Maltepe Üniversitesi Uygulama İmar Planı'nın Açıklama Raporu'nda, plan kararlarının dayanağı olarak Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca 27.01.1998 tarihinde onaylı 1/50 000 Ölçekli İstanbul Metropolitan Alan Alt Bölge Nazım Planı Değişikliği gösterilmiştir. Ancak, söz konusu 1/50 000 Ölçekli Nazım Plan ve Değişiklikleri, 1/100 000 Ölçekli İstanbul Çevre Düzeni Planı'nın İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nca 15.06.2009 tarihinde onaylanarak 17.07.2009 tarihinde ilan edilmesiyle geçerliliğini yitirmiştir. Buna karşın, dava konusu imar planı, eski tarihli ve yürürlüğü bulunmayan 1/50 000 Ölçekli Nazım Plan hükümleri dikkate alınarak onaylanmıştır. Bu nedenle, dava konusu 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı yasal dayanaktan yoksundur.

2- 3194 Sayılı İmar Kanunu ve eki yönetmelik hükümleri ile diğer ilgili mevzuata göre, 1/100 000 ölçekli çevre düzeni planının onaylanarak yürürlüğe girmesinden sonra, eski tarihli üst ölçekli planların yürürlükten kalkması, ya da kademelenme ilişkisi söz konusu ise, alt ölçekli planın üst ölçekli plan kararlarına göre revize edilmesi gerekmektedir. 1/50 000 Ölçekli İstanbul Metropolitan Alan Alt Bölge Nazım Planı, gerek tür ve gerekse de ölçek olarak mer'î mevzuata göre plan kademelenmesinde yeri olmayan, 1/100 000 ölçekli çevre düzeni planının alt kademe planı olduğuna dair herhangi bir yasal düzenleme bulunmayan bir plandır. Mülga İmar ve İskan Bakanlığı'nca onaylandığı 1980 yılının koşullarına göre yapılmış ve yürürlüğe konulmuş, İstanbul'un eski üst ölçekli planıdır. Dolayısıyla da, bugünkü yasal mevzuat uyarınca İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nca onaylanarak yürürlüğe konulan 1/100 000 Ölçekli İstanbul Çevre Düzeni Planı'nın yürürlüğü ile birlikte hukuki ve teknik geçerliliğini yitirmiştir.

Bu açıklamalar ışığında, 1/100 000 Ölçekli İstanbul Çevre Düzeni Planı'nın onaylanarak aleniyet kazandığı 17.07.2009 tarihinden sonra, eski tarihli ve geçersiz 1/50 000 Ölçekli Nazım Plan hükümleri uyarınca İmar Kanununun 9'uncu maddesine göre 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı ve 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı'nın Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca re'sen onaylanması yasal düzenlemeler ve hukuk karşısında geçersiz bir işlemdir.

3- Dava konusu imar planının, 1/100 000 Ölçekli İstanbul Çevre Düzeni Planı doğrultusunda İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nca yapımına başlanan ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına duyuruları yapılan 1/25 000 Ölçekli İstanbul Nazım İmar Planı'nın onaylanmasına müteakip ve bu plana uygun olarak hazırlanması gerektiği halde, dava konusu planın hiçbir zorunluluk olmamasına rağmen Bakanlık tarafından aceleyle onaylanmasında kamu yararı bulunmamaktadır.

Bunların yanı sıra, 3194 Sayılı İmar Kanununun 9'uncu maddesine Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca re'sen onaylanarak yürürlüğe giren Maltepe Üniversitesi 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı ile uyumlu 1/5000 ölçekli nazım imar planının da aynı yasal yetki uyarınca onaylanarak askıya çıkarılması gerektiği halde, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nca askıya çıkarılmamış olduğu tespit edilmiştir. Başka bir ifadeyle, dava konusu 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı'nın hangi nazım imar planı kararına uygun olarak hazırlandığı ve onaylanarak askıya çıkarıldığı hususunda yasal bir boşluk oluşmuştur. Bu bakımdan, dava konusu 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı'nın dayanağı olan herhangi bir aleniyet kazanmış 1/5000 ölçekli nazım imar planı bulunmamaktadır. Bu husus 3194 Sayılı İmar Kanununa açık aykırılık oluşturmaktadır.

4- Öte yandan, dava konusu imar planı ile "üniversite alanı" kullanımına ayrılan alanın önemli bir bölümü, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nca 09.03.2005 tarihinde onaylı 1/5000 Ölçekli Büyükbakkalköy Çevresi Nazım İmar Planı'nda "Bölge Parkı" kullanımında kalmaktadır. Buna rağmen, dava konusu imar planı, yürürlükteki söz konusu 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı'nı dikkate almadan, plansız alanlarda yapıldığı gibi halihazır harita üzerinde yapılmıştır. İlgili mevzuata göre "imar planı değişikliği" olarak hazırlanması gerektiği halde buna dikkat edilmediğinden ve plan değişikliğinde uyulacak şartlar yerine getirilmediğinden, dava konusu imar planı planlama esaslarına ve şehircilik ilkelerine aykırıdır.

5- Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliğin 27'nci maddesi, imar planı değişikliklerinde uyulması gereken esasları belirlemiş bulunmaktadır. Buna göre, imar planındaki bir sosyal altyapı alanının kaldırılması ya da küçültülmesi halinde, eksilen alan kadar eşdeğer alanın hizmet bölgesi içinde ayrılması gerekmektedir. Dava konusu imar planı ile, 09.03.2005 onay tarihli 1/5000 Ölçekli Büyükbakkalköy Çevresi Nazım İmar Planı'nda "bölge parkı" kullanışı kaldırılmış ve yerine "üniversite alanı" kullanışı getirilmiştir. Sosyal altyapı alanını azaltıcı değişiklik yapılırken anılan Yönetmelik hükmünün gerekleri yerine getirilmemiş ve eşdeğer alan ayrılmamıştır. Bu durum planlama esaslarına aykırıdır.

6- Ayrıca, 1/5000 Ölçekli Büyükbakkalköy Çevresi Nazım İmar Planı'na göre "Bölge Parkı" kullanımında kalan alan bütünü için İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nca "Maltepe Bölge Parkı Fikir Projesi Yarışması" düzenlenmiş olup, Odamızca da jüri üyesi görevlendirilen söz konusu yarışma sonucunda bir proje uygulanmak üzere derece almıştır.

600 hektar yüzölçümlü alanı kapsayan söz konusu Bölge Parkı'nın Maltepe ve çevresi için yaşamsal önemde bir aktif yeşil alan olduğu ve benzer özellikte yeşil alanlar oluşturulmasının yoğun yapılaşmalar nedeniyle neredeyse imkansız olduğu da dikkate alındığında, Maltepe Bölge Parkı'nın yarışma projesi doğrultusunda korunması ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nca uygulanmasının önemi daha net anlaşılacaktır. Oysa, yarışma projesi ile Bölge Parkı bütünü içinde tasarlanmış olan bir kısım alan dava konusu imar planı tarafından üniversite alanına dahil edilmiş olup, bu husus İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından düzenlenen fikir projesi yarışmasının da geçersiz hale gelmesine sebep oluşturmaktadır.

YÜRÜTMİYİ DURDURMA İSTEMİ HAKKINDA

İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27.maddesine göre: "Danıştay ve idari mahkemeler, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç ve imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler." denilmek suretiyle mahkemelerce yürütmeyi durdurma kararı verilebilmesi için dava konusu işlemin açıkça hukuka aykırı olması ve idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması şartlarının birlikte gerçekleşmesini aramıştır.

Dava konusu plan değişikliklerinin hukuka, kamu yararına ve şehircilik ilke ve esaslarına aykırılığı yukarıda ayrıntılı olarak ifade edilmiştir. Öte yandan söz konusu plan değişikliği ile bahsi geçen parsellerde yeni yapılaşmaların başlaması, kentsel altyapının bölgeye götürülmesi sonucunda, aslında planlama ilkeleri ve kamu yararına aykırı bir işlem dayanak alınarak emrivaki yaratılmış olacaktır. Bu emrivakinin önlenemesi ve kent ve kamu adına telafisi olanaksız zararlara mahal verilmemesi için, kesin yargı kararı oluşturuluncaya kadar, uygulamanın yürütmesinin durdurulması, İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinin bir gereği olarak ortaya çıkmaktadır.

Anılan sebeplerle **DAVALI İDARENİN SAVUNMASI ALINMADAN ÖNCE YÜRÜTMENİN DURDURULMASI KARARI VERİLMESİNİ BU MÜMKÜN OLMADIĞI TAKTİRDE İSE İDARENİN SAVUNMA SÜRESİ KISA TUTULARAK YÜRÜTMENİN DURDURULMASINA VE BU KARARIN MEMUR ELİYLE DAVALI İDAREYE TEBLİĞİNE karar verilmesi gerektiği düşüncesindeyiz.**

HUKUKİ NEDENLER : 3194 s. Kanun, bu kanunlara dayanılarak çıkarılmış yönetmelikler ve ilgili diğer tüm mevzuat,

DELİLLER : Davalı İdare tarafından verilen dava konusu kararlar, plan çizimleri, plan notları ve her türlü belgeyi ihtiva eden işlem dosyaları, itiraz yazıları keşif ve bilirkişi incelemesi ve her türlü delil.

SONUÇ VE İSTEM : Yukarıda izah edilen nedenlerden dolayı ileride telafisi mümkün olmayan zararlara neden olunmaması için öncelikle davalı idarenin savunması beklenmeksizin, 27.08.2009 tarihinde Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından tasdik edilen ve Maltepe Belediye Başkanlığı'nda 16.09.2009 – 16.10.2009 tarihleri arasında askıya çıkarılan, 1/1000 ölçekli Maltepe Üniversitesi Uygulama İmar Planı'nın yürütmenin durdurulmasına ve iptaline; ayrıca yargılama giderleri ile vekalet ücretinin davalı tarafa yükletilmesine karar verilmesi hususunu saygılarımızla arz ve talep ederiz. 12.02.2010

**Şehir Plancıları Odası
(İstanbul Şubesi)
vekili Av. Koray CENGİZ**